

Eponímia mèdica catalana (II)

Guardiola E, Baños J-E. Eponímia mèdica catalana (II). Quaderns de la Fundació Dr. Antoni Esteve, núm. 22. Barcelona: Fundació Dr. Antoni Esteve; 2011. ISBN: 978-84-938163-8-4. 168 pàg.

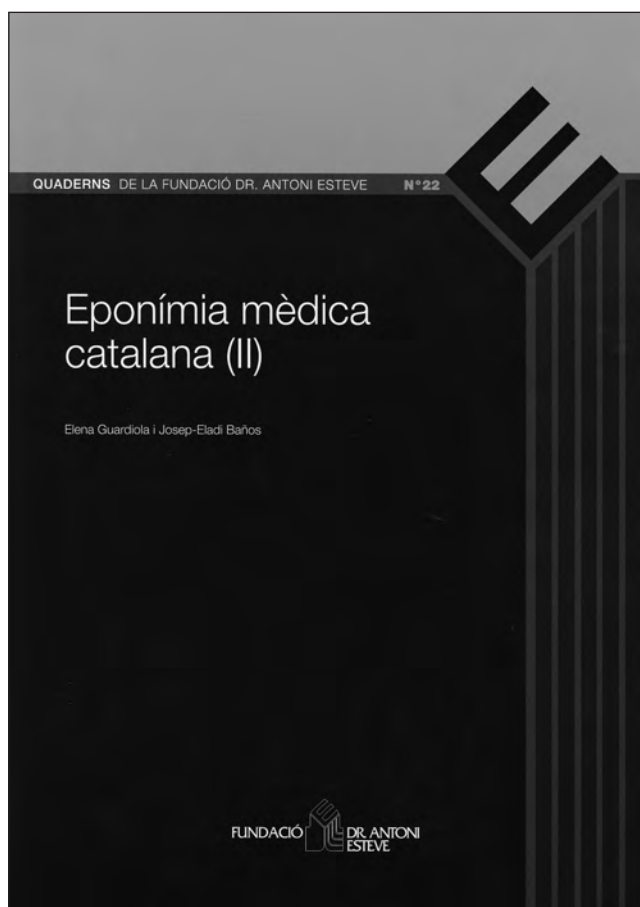
Comentari de Miquel Bruguera

Servei d'Hepatologia. Hospital Clínic. Barcelona.

Aquest llibre dels doctors Elena Guardiola i Josep-Eladi Baños és el segon dedicat al mateix tema, publicat per la Fundació Dr. Antoni Esteve. Fa uns anys aquests autors, professors de la Facultat de Ciències de la Salut i de la Vida de la Universitat Pompeu Fabra, editaren el primer recull d'articles sobre *Eponímia mèdica catalana*, en total 25, que s'havien anat publicant als *Annals de Medicina* fins l'any 2004 en un volum editat per la Fundació Dr. Antoni Esteve. Fa pocs mesos ha sortit el segon volum de l'*Eponímia mèdica catalana*, que recull 33 biografies de metges catalans que han anat apareixent, des de 2004 fins ara, en els successius números de la revista de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears. El nom d'aquests metges serveix com epònim per designar un signe, un símptoma, un procediment quirúrgic o una prova, en reconeixement al mèrit d'haver-ne fet aquests autors la seva primera descripció.

La primera conclusió que en podem treure és que 58 metges del nostre país han fet, cada un d'ells, una aportació prou original que mereix ser denominada amb el seu nom. Tot i que hi ha menys epònims catalans que de metges d'altres països, hem de considerar com un motiu d'orgull la capacitat d'observació d'aquests metges de la nostra terra i que les seves observacions fossin prou precises i exactes com per rebre un reconeixement universal.

El llibre de Guardiola i Baños no és un panegíric d'aquests metges, sinó una aproximació biogràfica de cada un d'ells, amb una exposició de la seva obra, especialment d'aquella que ha determinat que el seu nom hagi passat a la posteritat. La lectura d'alguns dels capítols desperta l'interès del lector, que descobreix aspectes

històrics de metges del passat, alguns dels quals tenen un nom conegut, però dels quals ho ignorem gairebé tot. La lectura d'altres capítols pot provocar en el lector sentiments de curiositat perquè s'hi descriu aspectes que un desconeixia de metges que sí havia conegut. Això m'ha passat a mi, que he conegut 11 dels 33 metges que surten en aquest volum: 4 han estat professors meus, els doctors Azoy, Farreras, Soriano i Vilanova; altres 4 eren metges de l'Hospital Clínic quan jo començava a exercir com a metge, els doctors Collado, Foz, Juncadella i Rotés. Coneixia molt al Dr. Martí Carbonell, perquè era el pare d'un amic meu d'infància. El Dr. Cervós em va impressionar quan el vaig conèixer al tornar a Barcelona per ocupar el rectorat de la Universitat Internacional,

Correspondència: Dr. Miquel Bruguera i Cortada
 Servei d'Hepatologia. Hospital Clínic
 C/ Villarroel, 170
 Tel. 932 275 712
 08036 Barcelona
 Adreça electrònica: bruguera@clinic.ub.es

per la seva lucidesa i encant personal i, finalment, un dels germans Brugada, en Josep, és company meu a l'Hospital Clínic.

La precisió amb què els autors han reflectit en cada un dels capítols del llibre les vides i les aportacions científiques dels biografiats que jo he conegut personalment em porta a deduir que les biografies dels metges que no he conegut han de tenir la mateixa precisió i respecte a la veritat que les altres i, per tant, que aquest és des del punt de vista de la història de la medicina un llibre molt interessant, que hauria d'atreure a tots aquells metges del nostre país que estan interessats o encuriosits per com s'ha anat desenvolupant la Medicina a Catalunya.

També hauria de ser llegit per aquells que tenen una pobra autoestima de país i que creuen que en altres llocs es fan les coses millor. El dos llibres d'*Eponímia mèdica catalana* serveixen per enorgullir-nos de pertànyer a una professió i a un país que ha donat gent esplèndida en la seva activitat professional, a vegades amb mitjans limitats.

Guardiola i Baños han fet una feina detectivesca espigolant aquí i allà textos clàssics per descobrir epònims que ja no es fan servir o s'utilitzen poc, i han fet una feina exhaustiva. Després de trobar l'epònim venia la segona

part de la feina pels autors, que era capbussar-se en la vida del personatge i desvetllar-ne tots els aspectes que podien interessar al lector. Finalment quedava una tercera feina que era presentar el producte amb claredat i un bon estil expositiu. En totes tres missions, els autors han excel·lit. El llibre és fàcil i atractiu de llegir i conté una informació del màxim interès.

Aquest llibre es pot veure com un inventari d'eponímia que podrà ser consultat per aquelles persones interessades en aquest tema. Hi ha diverses fonts d'epònims, algunes de les quals poden ser consultades a Internet, com *historiadelamedicina.org* i *who named it?*, però contenen pocs epònims d'autors espanyols, i encara menys d'autors catalans. A *historiadelamedicina.org* hi ha 11 epònims d'espanyols, dels quals 4 són catalans, i a *Who named it?* n'hi ha 16 dels quals 9 són de metges catalans. Al llibre que estem comentant se'n poden trobar força més.

La Fundació Dr. Antoni Esteve, molt compromesa en les funcions de mecenatge per ajudar a les ciències de la salut i a les humanitats mèdiques, ha de ser felicitada per l'edició d'aquest llibre, que des del punt de vista formal té la mateixa excel·lència que les altres publicacions de la Fundació.